

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2286

av Lars-Axel Nordell (KD)

Tystnadsplikten för tolkar och översättare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda behovet av en samlad lagstiftning i syfte att tydliggöra och förstärka tystnadsplikten för personer som utför tolkuppdrag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

På EU-nivå används ett stort antal mycket kvalificerade tolkar för att göra det möjligt för delegater från de olika medlemsländerna att kunna kommunicera. I vårt land finns ett stort behov av tolkar, både när det gäller teckenspråk och utländska språk.

Vid myndighetsutövning på nationell nivå engageras tolkar inte minst när det gäller det rättspolitiska området men även inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården för att en information eller dialog ska kunna ske på ett säkert och professionellt sätt.

Sammanlagt finns idag ca 1 000 tolkar på ett 40-tal språk som är auktoriserade av kammarkollegiet. Detta täcker inte på långt när behovet hos Sveriges alla myndigheter. Med dagens ökande antal asylsökande behövs fler kvalificerade tolkar för snabbare integration. Auktorisationen skall garantera att informationen i tolkningen i form av samtal och skrifter överförs korrekt med hög språklig standard och där tystnadsplikt gäller.

När en myndighet anlitar en tolk gäller tystnadsplikt enligt offentlighets- och sekretesslagen, OSL, (2009:400), oavsett om tolken är auktoriserad eller ej. Däremot

gäller tystnadsplikten, enligt lagen (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare, enbart i de fall tolken är auktoriserad av Kammarkollegiet.

Det innebär att om en enskild person, en organisation eller ett företag, anlitar en tolk som inte är auktoriserad av Kammarkollegiet, så omfattas de inte av lagen. Visserligen kan ett muntligt eller skriftligt avtal om tystnadsplikt upprättas men det kan inte föreligga ett straffrättsligt ansvar om tystnadsplikt om ett sådant avtal skulle brytas.

Inom föreningslivet är det inte ovanligt att ta hjälp av enskilda personer som inte är auktoriserade som vid behov hjälpligt får fungera som tolk. Dels är det en kostnadsfråga, dels hänger det samman med det begränsade antalet tolkar som har auktorisation.

Präster och pastorer har i sin profession en mycket hög sekretess med både tystnadsplikt och tystnadsrätt vilket innebär att de inte får röja, och inte heller kan avkrävas att vittna inför domstol, om uppgifter som framkommit under ett själavårdssamtal.

Om en icke auktoriserad tolk anlitas för ett själavårdssamtal med en präst eller pastor omfattas det inte av vare sig OSL:s bestämmelser eller lagen om tystnadsplikt, eftersom kyrkor och samfund inte är myndigheter.

Det finns behov av att överväga en enhetlig lagstiftning som reglerar tolkars och översättares rättsliga grund ur sekretessynpunkt även när de anlitas av andra än myndigheter.

Lars-Axel Nordell (KD)